

mange Fæstemænd der skal ansættes i hver By eller Kreds, saa er det mig ikke klart, hvorledes der skal gaa frem, naar denne Bestemmelse skal sættes i Værk. Det er naturligt, at Byraadene i Kjøbstæderne skulle bestemme, hvor mange Fæstemænd der skal være der, og at Kommunalbestyrelsen bestemmer det i Kjøbenhavn. Men hvad er det, Amtsraadene skulle bestemme? Det ser man ikke klart. I en omvirkning af en Mil fra enhver Kjøbstad maa Nogen bestjæftige sig med Fæstevæsenet uden Tilladelse. Er Meningen da den, at Amtsraadet skal bestemme, hvorvidt der i dette Belte om hver Kjøbstad skal ansættes Fæstemænd eller ikke? Eller er Meningen den, som efter Modsetningen er den naturlige, at saadanne Fæstemænd maa slet ikke findes i en Mils Afstand fra Kjøbstæderne? En af Delene maa det jo blive; men det er ingenlunde klart, hvilken af Delene det er. Jeg skulde være mest tilbøjelig til at opfatte Forslaget saaledes, at Byraadene i Kjøbstæderne ansætte Fæstemændene, og at disses Distrikt, om jeg maa bruge det Udtryk, omfatter 1 Mil af Landdistriktet udenfor hver Kjøbstad, og at derimod Bestemmelsen om Amtsraadets Myndighed til at fastsætte, hvor mange Fæstemænd der maa være i den vedkommende Kreds, kun sigter til det i Lovforslagets 2det Stykke nævnte særlige Tilfælde, hvor et Amtsraad maatte ønske at ansætte Fæstemænd. Det er som sagt ikke klart; men det er ønskeligt, i alt Fald gennem en Udtalelse af Justitsministeren eller gennem en Diskussion at faae Klarhed om, hvorledes det egentlig skal forstaaes, da jo nemlig vedkommende kommunale Raad ellers vilde være i Forlegenhed og kunne komme i Kollision, naar Loven skal sættes i Kraft. — Der staar dernæst i § 2 at den Tilladelse, som Politiet kan meddele, og i hvilken de nærmere Forholdsregler blive at optage, som Fæstemænd under Udførelsen af sit Hver har at iagttage, skal af Politimesteren midlertidig kunne tages tilbage, — ikke endelig, men kun midlertidig; men herpaa skal jeg ikke indlade mig. Jeg tillader mig her kun at stille det Spørgsmaal: Hvorledes skal der forholde sig med de nuværende Fæstemænd? I Følge Lyendeloven af 10de Mai 1854 §§ 3 og 4 kan en Fæstemænd, naar han forlader sig, fradsigmes sin Bestilling. Dette Lovforslag gaar derimod ud paa, at Bestillingen administrativt kan fratages dem; men Lovforslaget indskrænker denne administrative Myndighed til de Fæstemænd, der antages i Genhold til § 1, og samtidig hæver Lovforslaget §§ 2, 3 og 4 i Lyendeloven af 10de Mai 1854. Altsaa, dersom der ikke sker Forandring heri, staa vi

saaledes, at de nuværende Fæstemænd, der ere ansatte i Kjøbenhavn og de fleste Kjøbstæder, hverken ved Dom eller administrativt kunne affædiges, saa at jeg tror, at der i den Henseende maa gjøres en Forandring. — Det vigtigste Parti i Lovforslaget er aabenbart Bestemmelserne i §§ 5, 6, 7 og 8, som søge at finde nye Garantier mod det Misbrug, der desværre i den senere Tid ofte finder Sted fra Lyendets Side ved at forlade Tjenesten i Utide. Det skal indrømmes, at det vistnok har været og maa være meget vanskeligt at træffe Bestemmelser, som ramme alle Tilfælde, og at det er en vanskelig Sag at faae saadanne Bestemmelser klart affattede, og jeg har derfor slet ikke undret mig over, at der for mig ved Gjennemlæsningen af disse Bestemmelser er opstaaet adskillige Tvivl. Som den første af de Bestemmelser, der fremkalde Tvivl hos mig, skal jeg nævne § 7, 1ste Stykke. I denne § 7 staar jo den Hovedbestemmelse, at enhver af Parterne i et Lyendeforhold, naar det indgaaes eller fornyes, er berettiget til at forlange en Paategning derom i Skudsmaalsbogen, der bestemt angiver Tjenestetidens Længde. Der kan nu reises forskjellig Tvivl om Fortsættelsen af dette Stykke overfor §§ 5 og 6. Den første Tvivl, jeg ønsker klart, er, hvorledes denne Bestemmelse skal forstaaes overfor Lyendelovens § 39. I denne staar der, „at en indgaaet Lyendekontrakt anses, saalange lovlig Opsigelse ikke er slet fra nogen af Siderne, fornyet paa lige saa lang Tid, som oprindeligen var fastsat“. Naar der nu siges, at disse Paategninger bestemt skulle angive Tjenestens Længde, og at Paategning ogsaa skal finde Sted i Tilfælde af Lyendeforholdets Forlængelse, er det da saa Meningen, at § 39 i Lyendeloven er hævet, at altsaa den Bestemmelse er hævet, at, naar jeg har fæstet et Lyende, vedbliver Forholdet, indtil Opsigelse har fundet Sted? Dersom dette er Meningen, som det ganske vist synes, da maa jeg anse det for lidet heldigt; at borttage denne Bestemmelse af Lyendeloven vil vistnok, navnlig overfor det især her i Kjøbenhavn saa hyppige korte Lyendeforhold, ikke være heldigt. Min Tvivl om Fortsættelsen heraf bliver større ved at se hen til, hvorledes § 7, 1ste Stykke opfattes i §§ 5 og 6. § 5 giver jo den Regel, at Enhver, der antager et Lyende, der, ham vitterligt, ikke er eller vil være — der skal vel staa „vil kunne være“ — lovlig skilt fra sin forrige Tjeneste, skal betale Erstatning, hvorefter saa dette Udtryk „ham vitterligt“ i § 6 fortolkes derhen, at Enhver anses som vidende om, at Lyendet ikke lovlig er skilt fra sin Tjeneste, naar der i Lyendets Skudsmaalsbog findes indført en skriftlig